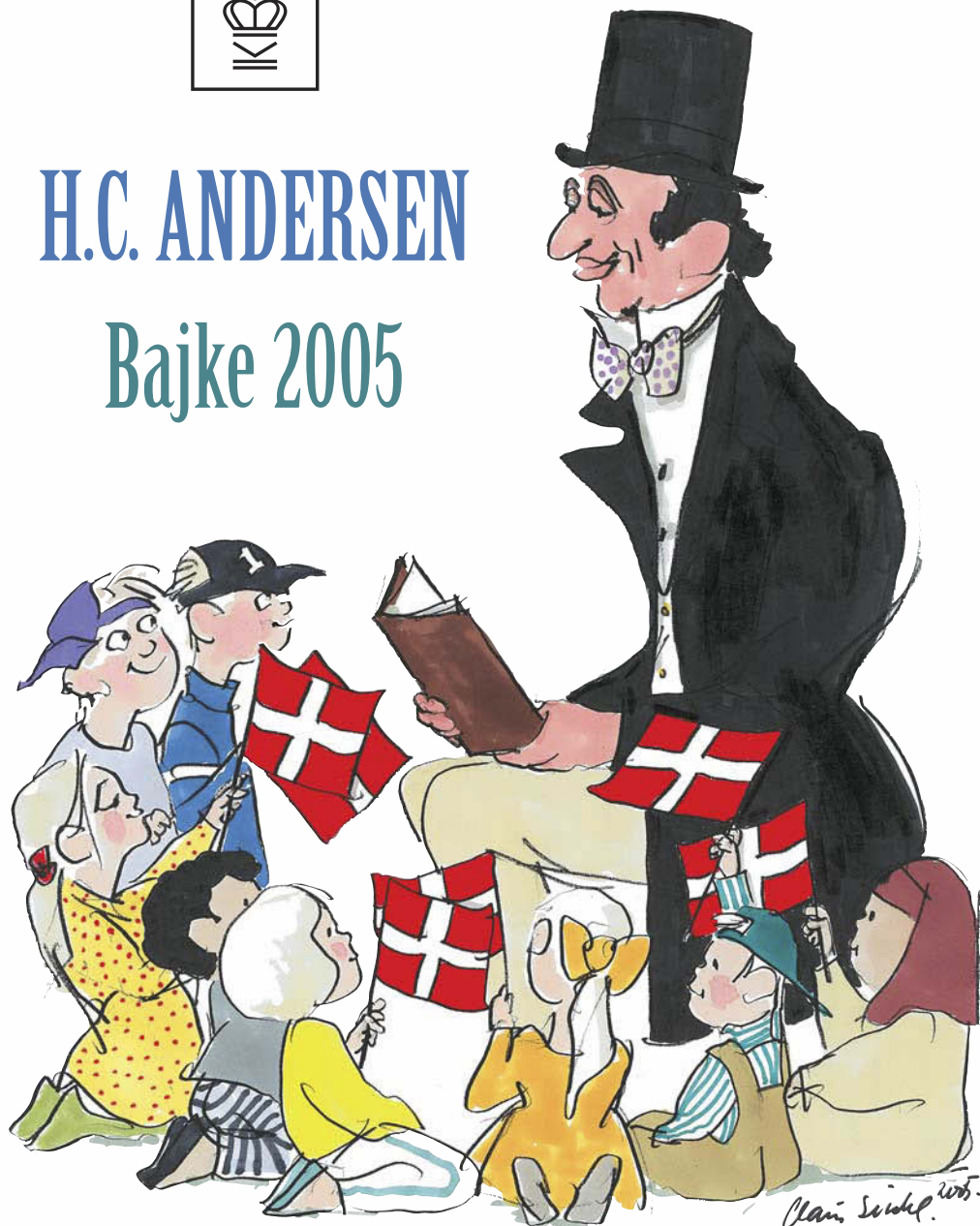

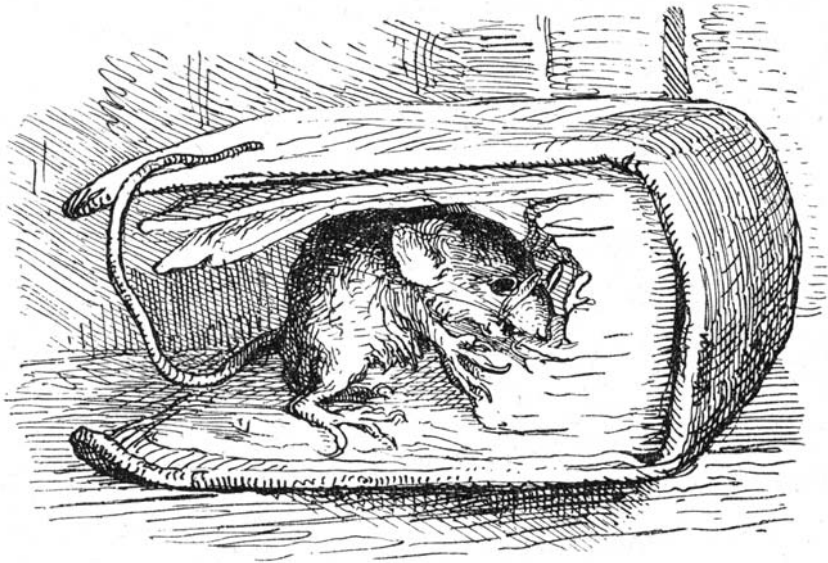
H.C. ANDERSEN

Bajke 2005

H.C. ANDERSEN

Bajke 2005

KRALJEVSKA BIBLIOTEKA

Zbirka Andersenovih bajki za doseljeničke porodice

Izdavač: Kraljevska biblioteka

Priredeno u saradnji između fonda HCA 2005,
Ministarstva za izbjeglice, doseljenike i integraciju,
Ministarstva prosvjete, Uprave biblioteka, Udruženja biblioteka Danske,
Državne biblioteke sa Bibliotekom za doseljenike
i Kraljevske biblioteke

Redakcija: Jytte Hilden i Claus Olsen

Nacrtno grafičke pripreme: Mikkel Sonne

Korice: Claus Seidel

Preводи na arapski: Duna Talib Ghali, na bosanski: Milena Rudež i Ljupče Munćanović,
na urdu: Nasar Malik, na perzijski: Fereydun Vahman, na somalijski: Ahmed Diria Liban,
na turski: Adil Erdem i na savremeni danski: Kirsten Ahlburg i Karl Aage Kirkegaard

Predložak reprodukcije originalnog rukopisa H.C. Andersena i njegovih slika izrezanih u papiru
pripada Kraljevskoj biblioteci

© Det Kongelige Bibliotek (Kraljevska biblioteka), 2005.

H.C. ANDERSEN JE DANAC. ČUDAN. Odličan poznavalac ljudi. Zato je omiljen širom zemaljske kugle. Drugog aprila 2005. navršava se 200 godina od njegovog rođenja.

Udruženim snagama, skupa sa Ministarstvom za integraciju, Bibliotekom za doseljenike i mnogim drugim, Kraljevska biblioteka slavi ovaj jubilej sa zbirkom Andersenovih bajki namijenjenom novim Dancima, koji potiču iz drugih zemalja s drugim maternjim jezikom.

Zbirka sadrži šest bajki onakvih kako ih je napisao H.C. Andersen i svih šest su prevedene na jezike doseljeničkih porodica: arapski, bosanski, urdu, perzijski, somalijski i turski. Ta je zamisao sasvim u duhu ovog pisca.

Danska tradicija narodnog prosvjećivanja se zasniva na želji za pripovijedanjem. Iz tog razloga je u zbirku unijeta i verzija na savremenom govornom danskom jeziku.

Poznavajući svoje klasike mi jačamo demokratiju i slogu u društvu. Čitanje je milina. Čitanje bajki je najbolji način upoznavanja kulture jedne zemlje. Ništa ljepše nego kad baka unučetu u svom krilu, ili kad otac djetetu pred spavanje ispriča priču.

Ako je iko klasik, onda je to H.C. Andersen.

Jytte Hilden Claus Olsen

Naslovna strana i uvod
Lorenz Frølich (1820-1908)

Trapavi Hans
Bjørn Wiinblad (rođ. 1918) i Svend Otto S. (1916-1996)

Ružno pače
*Vilhelm Pedersen (1820-1859), Ib Spang Olsen (rođ. 1921) i
Asger Jorn (1914-1973)*

Princeza na zrnju graška
*Dorte Karrebæk (rođ. 1946), Hans Tegner (1853-1932) i
Ib Spang Olsen (rođ. 1921)*

Kresivo
Anni Lippert (rođ. 1928) i Svend Otto S. (1916-1996)

Slavuj
*Else Hasselriis (1878-1953), Dina Dam Jensen 5u Christianshavns Skole, Louis Moe (1857-1945),
Ib Spang Olsen (rođ. 1921) i Gustav Hjortlund (1901-1977)*

To je živa istina!
*Mads Stage (1922-2004), Kirsten Olesen (rođ. 1957) i
Hans Tegner (1853-1932)*

Srednje strane
*"Princeza na zrnju graška" - H.C. Andersenov rukopis
i H. C. Andersenove slike izrezane u papiru*

Dina Dam Jensen, Dorte Karrebæk, Anni Lippert, Karin Olesen, Ib Spang Olsen i Bjørn Wiinblad su stavili svoje ilustracije na raspolaganje za ovaj projekat, na čemu im se najtoplije zahvaljujemo.

Riječi zahvalnosti takođe trebaju primiti Puk Hjortlund, Agnete Stage i Kristin Wiborg što su stavili na raspolaganje ilustracije koje su izradili: Gustav Hjortlund, Mads Stage i Svend Otto S., a Muzeju umjetnosti u Silkeborgu se zahvaljujemo na dozvoli za reprodukciju slike Asgera Jorna *"Le canard inquietant" / "Uznemirujuće pače"*.

"Društvu za danski jezik i književnost" i izdavačkoj kući "Gyldendal" zahvaljujemo na dozvoli da reprodukciju originalnog teksta H. C. Andersena prema izdanju bajki od 2003. godine.

Likovnoj školi u Tvillingehallenu, opština Kopenhagen, zahvaljujemo na savjetima i uputstvima.

Štampa: Eks-Skolens Trykkeri Aps. Ekološki certifikat po normama ISO 14001.

Det Kongelige Bibliotek
Søren Kierkegaards Plads 1
1016 København K
3347 4747
www.kb.dk

Trapavi Hans	7
Ružno pače	13
Princeza na zrnu graška	27
Kresivo	29
Slavuj	41
To je živa istina!	55

Trapavi Hans

Prepričana stara priča

Bilo na selu staro imanje, a na njemu živio stari vlastelin koji je imao dva sina, toliko pametna da im je i pola pameti bilo dovoljno. Htjeli su zaprositi kraljevu kćer, a to su se usuđivali, jer je objavila da će za muža uzeti onog ko se po njenoj ocjeni bude najbolje znao riječima izraziti.

Osam dana su se njih dvojica pripremali. Više vremena nisu ni dobili, ali je njima i to bilo dovoljno, jer su imali predznanja koja su uvijek od koristi. Jedan je napamet znao cijeli latinski rječnik i gradske novine od zadnje tri godine, i to od početka i odozada. Drugi je proučio sve esnafske zakone i sve ono što bi svaki esnafski starješina morao znati, te je umio razgovarati o državnim stvarima, tako je bar mislio, a takođe je znao ukrašavati remenove vezom, jer je bio uglađen i spretnih ruku.

”Ja ću osvojiti kraljevu kćer!” rekoše obadvojica, a zatim otac svakom od njih dade po jednog krasnog konja. Onaj što je napamet znao rječnik i novine dobi konja vranca, a onaj što je bio pametan kao esnafski starješina i umio vesti dobi bijelca bijelog kao mlijeko. Zatim namazaše uglove usana ribljim uljem da im usne budu gipkije. Sva posluga bješe u dvorištu da vidi kako će braća uzjahati konje, kad naiđe treći brat, pošto ih je bilo trojica, ali na ovog trećeg niko nije računao, jer nije bio tako učen kao prva dva. Njega su jednostavno zvali Trapavi Hans.

”Kud ste krenuli u prazničnim odijelima?” upita ih.

”Na dvor da svojim govorom osvojimo kraljevu kćer! Nisi čuo šta je bubanj razglasio po cijeloj zemlji!” i onda mu sve ispričaše.

”Vidi ti to, onda i ja moram s vama!” reče Trapavi Hans, a braća mu se nasmijaše i odjahaše.

”Oče, daj i meni konja!” povika Trapavi Hans. ”Baš mi se ženi. Ako me uzme - uzme! A ako me i ne uzme, ja ću nju ipak uzeti!”

”Pričaš koješta!” reče otac. ”Tebi ne dam konja. Ti ne umiješ pričati! Ne, tvoja braća su dični momci!”

”Ako ne mogu dobiti konja!” reče Trapavi Hans, ”onda ću uzeti jarca, on je bar moj i može me nositi!” I onda sjede na jarca, zabi mu pete u slabine i odjaha drumom. Ju-hu, kako juri! ”Eto mene!” reče Trapavi Hans i zapjeva iz sveg glasa da se orilo.

Braća su naprijed sasvim tiho jahala. Ni riječ nisu progovarali, jer su morali misliti na sve one dobre izraze koje će izreći, jer je sve moralo biti veoma promišljeno!

”Ju-hu!” povika Trapavi Hans. ”Evo mene. Pogledajte šta nađoh na putu!” i

pokaza im mrtvu vranu koju je našao!

”Trapo!” rekoše mu, ”šta ćeš s njom?”

”Pokloniću je kraljevoj kćeri!”

”Dobro, samo ti to uradi!” rekoše mu, nasmijaše se i odjahaše dalje.

”Ju-hu, eto mene! Gledajte šta sad nađoh! Ovako nešto se ne nalazi svaki dan na putu!”

I braća se ponovo okrenuše da vide šta je. ”Trapo!” rekoše, ”pa to je stara klompa kojoj je otpao gornji dio! Hoće li i to kraljeva kćer primiti?”

”Hoće, nego šta!” reče Trapavi Hans, a braća se nasmijaše i odjahaše odmaknuvši daleko naprijed.

”Ju-hu, eto mene!” povika Trapavi Hans. ”A joj, pa ovo postaje sve gore i gore! Ju-hu! Ovo je izvanredno!”

”Šta si sad našao?” rekoše braća.

”O!” reče Trapavi Hans, ”o tome se ne govori! Kako će se samo obradovati!”

”Uh!” rekoše braća, ”pa to je blato upravo izbačeno iz jarka!”

”Da, jeste!”, reče Trapavi Hans, ”i to najfinije vrste, u ruci ga ne možeš zadržati.” Zatim blatom napuni džepove.

Braća su jahala brzo koliko su dizigine mogle izdržati, te stigoše čitav sat ranije i stadoše pred gradsku kapiju, gdje su prosici dobijali brojeve kako su stizali i bili postrojeni po šestorica u svakom redu i to tako zbijeno da rukama nisu mogli mrdati, a to je baš bilo dobro, jer bi inače jedan drugome s leđa odijelo kidali zato što stajahu jedan ispred drugog.

Svi ostali žitelji iz cijele zemlje stajahu oko dvorca uz same prozore da vide kako kraljeva kćer prima prosce. Kako bi koji od njih u dvoranu stupio, dar govora bi izgubio.

”Nesposoban!” rekla bi kraljeva kćer, ”Van!”

Tad uđe onaj od braće što je znao rječnik napamet, ali je sve načisto zaboravio, dok je stajao u redu. Pod je škripao, a na stropu punom

ogledala vidio je sebe okrenutog naglavačke. Kod svakog prozora su stajala po tri pisara i esnafski starješina i zapisivali sve što je rečeno, da bi to odmah izašlo u novinama koje su prodavane za dva novčića na prvom ćošku. Strašno, a još su i kaljevu peć toliko naložili da se sva zažarila!

”Teške vrućine ovdje unutra!” reče prosac.

”To je zato što moj otac danas peče pjetliće!” reče kraljeva kćer.

”Bee!” i tu stade, jer takav govor nije očekivao. Ni riječ nije znao izgovoriti, a htio je reći nešto duhovito. Bee!

”Nesposoban!” reče kraljeva kćer. ”Van!” i on morade otići. Onda uđe drugi brat.

”Ovdje je užasna vrućina!” reče.

”Jeste, danas pečemo pjetliće!” reče kraljeva kćer.

”Šta mo - šta?” To izusti, a svi pisari zapisaše ”Šta mo - šta!”.

”Nesposoban!” reče kraljeva kćer. ”Van!”

Utom dođe Trapavi Hans, ujaha na jarcu pravo u dvoranu. ”Kakva paklena vrućina!” reče.

”To je zato što ja pečem pjetliće!” reče kraljeva kćer.

”Baš dobro!” odvrati Trapavi Hans. ”Bi li se i moja vrana tu mogla ispeći?”

”Bi, kako da ne bi!” reče kraljeva kćer, ”ali imaš li je u čemu ispeći, ja nemam ni lonca ni tave!”

”Imam, kako da ne,” reče Trapavi Hans. ”Evo sud sa kalajnom ručkom!” i izvadi staru klompu i u nju stavi vranu.

”Pa tu ima za cijeli obrok!” reče kraljeva kćer, ”ali šta ćemo za umak?”

”Imam ga u džepu!” odgovori Trapavi Hans. ”Imam ga toliko da ga mogu i prosuti” i on nasu malo blata iz džepa.

”To mi se sviđa!” reče kraljeva kćer, ”ti znaš odgovoriti, a umiješ i pričati! Tebe hoću za muža. Samo znaj da će svaka riječ koju izgovorimo, i koju smo izgovorili, biti zapisana i izaći sutra u novinama! Kod svakog prozora, vidiš, stoje po tri pisara i esnafski starješina, a esnafski starješina je najgori jer ništa ne razumije!” To reče da bi ga zaplašila, a svi pisari zanjiskaše i kanuše mrlju mastila na pod.

”To mora da su gospoda!” reče Trapavi Hans, ”onda moram esnafskom starješini dati ono što je najbolje!” te izvrnu džepove i baci mu blato u lice.

”Fino si to uradio!” reče kraljeva kćer, ”ja to ne bih umjela, ali ću sigurno naučiti!” -

I tako je Trapavi Hans postao kralj, dobio ženu i krunu i na tronu sjedio. To saznadosmo izravno iz esnafskih novina - a njima nije vjerovati!

Ružno pače

Na selu je bilo predivno. Bilo je ljeto, žito se žutjelo, ovas zelenio, pokošena trava pokupljena u plastove na zelenim livadama, a po njima koračala roda na dugim, crvenim nogama i pričala egipatski, jer je to bio jezik koji je naučila od svoje majke. Oko pašnjaka i livada prostirale su se velike šume, a u sred šuma duboka jezera. Da, zaista, na selu je bilo divno! Na sred sunčanog proplanka uzdizao se stari veleposjed, okružen dubokim kanalima. Od zidina pa sve do vode rasli su listovi lopuha, toliko visoki da su omanja djeca pod najvećim mogla stajati uspravno.

Sve bješe divlje kao u najgušćoj šumi i baš tu ležашe patka u svom gnijezdu. Trebala je izleći svoje pačiče, ali skoro da joj je sve to dodijalo jer trajaše predugo, a rijetko je ko posjećivao. Ostale patke su više voljele ploviti po kanalima nego otrčati gore do nje, sjesti pod list lopuha i s njom naklapati.

Najzad počеше jaja jedno po jedno pucati. "Pa! Pa!" začu se iz njih i sva žumanca oživješe, a pačiči promoliše glave.

"Kva! Kva!" reče patka i svi pačiči što su glasnije mogli zakvakaše i počеше gledati na sve strane ispod zelenih listova, a majka ih pusti da gledaju do mile volje, jer je zelenilo dobro za oči.

"Kako je veliki ovaj svijet!" rekoše sva mladunčad, jer odista su sada imali više prostora nego prije, dok su ležali u jajetu.

"Zar mislite da je ovo cijeli svijet!" reče majka, "svijet se proteže daleko i na drugu stranu vrta, sve do popovog polja, ali tamo još

nisam bila! – No, valjda ste svi na broju!” – i onda ustade. ”Ne, nisu mi se svi izlegli, najveće jaje je još uvijek čitavo. Dokle li će ovo trajati? Već mi je muka od svega!” i onda opet leže na jaje.

”No, kako je?” upita je stara patka koja joj dođe u posjetu.

”Nešto se odužilo s jednim jajetom,” reče patka na gnijezdu, ”nikako da napukne! Ali pogledaj samo ove druge! Najljepši pačići koje sam ikad vidjela! Svi liče na oca, onog pokvarenjaka koji neće ni da me obiđe.”

”Daj da vidim to jaje što neće da se raspukne!” reče starica. ”Pa to ti je ćureće jaje! I mene su jednom tako nasamarili, te sam tužna muku mučila s tim mladima jer oni se, kažem ti, boje vode! Nikako ih nisam mogla izvesti van! Kvakala sam i tjerala ih, al’ uzalud! – Daj da pogledam to jaje! Ma jeste, ćureće jaje! Ostavi ti njega i uči ostalu djecu plivati!”

”Ipak bih još malo odležala na njemu!” odvrati patka, ”kad sam već toliko dugo ležala, mogu još do po’ ljeta!”

”Samo izvoli!” reče stara patka i ode.

I najzad naprsnu veliko jaje. ”Pi! Pi!” reče mladunče i istetura se iz jajeta. Bilo je tako veliko i ružno. Patka ga pogleda: ”Strahota, kako je veliko ovo pače!” reče, ”ni jedno drugo ne izgleda ovako! Nije valjda ćurić? No, to ćemo već provjeriti! U vodu će morati, pa makar ga sama morala nogom gurnuti!”

Sutradan bješe božanstveno, lijepo vrijeme. Svaki list zelenog lopuha bio je obasjan suncem. Majka-patka izađe s cijelom svojom porodicom do kanala. Pljus! Skoči u vodu. ”Kva! Kva!” zakvaka patka, pa i pačići jedno za drugim bućnuše u vodu. Voda ih zapljusnu iznad glave, ali oni odmah izroniše i tako lijepo zaploviše da bješe milina.

Noge su im same od sebe radile. Svi su isplovili, čak je i ono ružno sivo pače plovilo s ostalima.

”Ne, nije to čure!” reče patka, ”pogledaj samo kako lijepo radi nogama, kako se uspravno drži! To je moje rođeno mlado! Ono je u stvari sasvim lijepo, kad ga malo bolje pogledaš! Kva! Kva! – Hodite za mnom, izvešću vas u svijet i predstaviti patkama u pačijem dvorištu, ali držite se stalno uz mene da vas neko ne bi zgazio. I čuvajte se mački!”

I tako uđoše u dvorište. Tamo bješe strašna graja, jer su se dvije porodice tukle oko jedne jeguljine glave, koju im na kraju ote mačka.

”Vidite, tako se to obično zbiva u svijetu!” reče majka-patka oblizujući kljun, jer je i ona željela jeguljinu glavu. ”Hajde, mičite nogama!” reče im, ”življe malo, i poklonite se onoj staroj patki tamo! Najotmenija je od svih nas. Španske je krvi, pa je zato tako gojazna i, vidite, oko noge ima crvenu krpicu! To je nešto izuzetno lijepo i najveće odlikovanje koje neka patka može dobiti. To je toliko važno da nju ne smiju smaći, a i zato da bi je svi mogu prepoznati, i životinje i ljudi! – Življe malo! – I ne okrećite noge unutra! Lijepo odgojeno pače uvijek drži noge široko razmaknute, baš kao otac i majka! Pogledajte, ovako! Sad se poklonite i recite: ”Kva!”

I oni učiniše tako, a ostale patke oko njih osmotriše ih i rekoše prilično glasno: ”Još nam samo ova horda treba! Kao da nas nema dosta! Fuj, što je ono pače ružno! Njega nećemo trpjeti!” – i odmah prileti jedan patak i ugrize ga za vrat.

”Pusti ga na miru!” reče majka, ”on nikoga ne dira.”

”Da, ali je pregolem i previše čudan!” reče patak koji ga je ugrizao, ”i zato ga treba kinjiti!”

”Divne li djece u majke!” reče stara patka s krpicom oko noge, ”sva su lijepa osim onog koje nije uspjelo! Bilo bi mi drago da ga ponovo izleže!”

”To ne ide tako, Vaša milosti!” reče majka-patka. ”Jest da nije lijep, ali ima dobru narav i odlično pliva, baš kao i ostali, a usuđujem se reći, čak i malo bolje! Mislim da će biti lijep kad poraste ili će se vremenom malo smanjiti! Suviše je dugo ležao u jajetu i zato nema pravi oblik!” i onda mu popravi perca na vratu i pogladi ga po leđima. ”Osim toga, on je patak”, dodade, ”tako da mu to neće puno smetati. Mislim da će biti jak i da će se u životu probiti.”

”Ostali pačići su dražesni!” reče starica, ”osjećajte se kao kod kuće, a ako se slučajno desi da nađete jeguljinu glavu, meni je donesite!” –

I bilo im je kao kod kuće.

Ali jedno pače, koje se posljednje izleglo iz jajeta i izgledalo odvratno, svi su ujedali, ćuškali i izrugivali, kako patke tako i kokoške. ”Pregolem je!” rekoše svi, a ćuran što je rođen s mamuzama, pa je zbog toga umislio da je car, napuha se kao lađa s napetim jedrima i zatrča se pravo na njega, te još začurlika, a glava mu se zacrvenje. Jedno pače nije znalo ni gdje će stati, ni kud krenuti i svo se snuždi, jer je izgledalo tako nakazno i svoj peradi u pačijem dvorištu služilo na ruglo.

I tako prođe prvi dan, a onda bješe sve gore i gore. Jedno pače proganjahu svi redom, pa čak i njegova braća i sestre bjehu zli prema njemu i sve vrijeme mu govorahu: ”Dabogda te mačka uhvatila, grdobojedna!” dok majka govoraše: ”Dabogda nestao!” Patke su ga ujedale, kokoške ključale, a djevojka koja je hranila živinu odgurivala ga nogom.

Tad on odletje preko ograde i pobježe. Ptičice iz grmlja prhnuše uplašene uvis. "To je zbog toga što sam tako ružan," pomisli pačić i zažmiri, al' ipak nastavi bježati. Tako stiže do velike bare u kojoj su živjele divlje patke. Tu preleža cijelu noć, sav umoran i pun tuge.

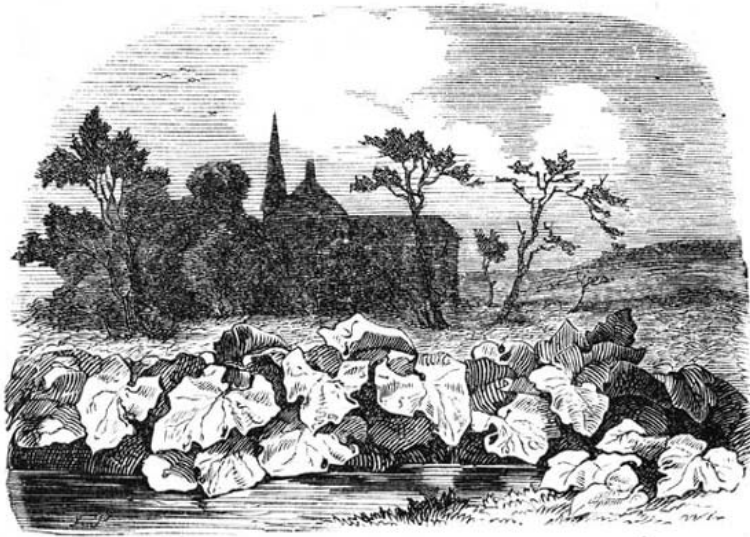
Sutradan ujutro uzletješe divlje patke i ugledaše novog drugara. "Koji si ti, mali?" upitaše ga, a pačić se okrenu na sve strane oko sebe i pozdravi ih kako je najbolje znao i umio.

"Baš si grdan!" rekoše divlje patke, "ali nama je to svejedno, samo da se ne oženiš nekom iz naše familije." – Jadnik! Na ženidbu, istina, nije ni pomišljao, samo da mu dozvole da leži u rogozu i popije malo vode iz bare.

Tu je ležao čitava dva dana, a onda dođoše dvije divlje guske ili, bolje rečeno, dva divlja gusana, jer su to bili mužjaci što se nedavno izlegoše iz jajeta i zato bjehu vrlo živahni.

"Čuj drugar!" rekoše mu, "toliko si ružan, da nam se čak i sviđaš! Bi li htio skupa s nama skitati i biti ptica selica? Tu u blizini, u drugoj bari, ima božanstveno lijepih divljih gusaka, sve same gospođice koje znaju reći: Ga! Kod njih bi mogao imati sreće, baš zato što si tako ružan!"

"Pif! Paf!" začu se iznenada iznad njih i oba divlja gusana padoše mrtva u rogoz, a voda se zacrvenje od njihove krvi. "Pif! Paf!" ču se opet, i čitava jata divljih gusaka poletješe iz rogoza, a onda opet odjeknuše pucnji. Veliki lov je počeo. Lovci su ležali svuda oko bare, a neki su čak sjedili na dugim granama drveća nadvijenim iznad rogoza. Plavičasti dim se poput oblačka provlačio kroz tamno drveće i visio u daljini nad vodom. Kroz mulj su prilazili lovački psi: Šljap! Šljap! Rogoz i trska se povijaše na sve strane. Jadni pačić se toliko prestraši

da savi glavu da je sakrije pod krilo, kad u istom trenu pred njega izbi strahovito velik pas. Duga jezičina mu iz usta visi, a oči jezivo svjetlucaju. Primače čeljust uz samog pačića, isceri oštre zube i – šljap! šljap! ode, ne taknuvši ga.

”O, Bože mili!” uzdahnu pačić, ”toliko sam odvratan da me čak ni pas ne htjede ugristi!”

I tako ležашe potpuno miran, dok je sačma fijukala kroz trsku, a pucanj za pucnjem odjekivao.

Tek kasno popodne sve se utiša, ali se jadni pačić ne usudi ustati. Sačeka još koji sat, a onda se osvrnu oko sebe i pobježe iz bare što je brže mogao. Bježao je preko polja i livada, a vjetar puhaše tako jako da se jedva probijao.

Predveče stiže do siromašne seoske kućice. Bila je toliko trošna da nije znala na koju bi se stranu srušila, pa je tako ostala stajati. Vjetar je toliko fijukao oko pačića da je morao sjesti na rep da mu se

odupre. Bivalo je sve gore i gore. Tad primijeti da su vrata ispala iz jedne šarke i da su se toliko nakrivila da se kroz otvor moglo uvući u kuću. On to i učini.

U kućici življaše starica sa svojim mačkom i jednom kokoškom. Mačak, kojeg je od milja zvala sinko, mogao je izvijati leđa i presti, a mogao je čak i varničiti nakostriješenom dlakom, ali ga je prethodno trebalo pogladiti uz dlaku. Kokoška je imala majušne kratke noge, pa su je zato zvali "Kokoda kratkonoga". Dobro je nosila jaja i starica ju je voljela kao rođeno dijete.

Ujutro odmah osjetiše tuđinca i mačak poče presti, a kokoška kokodakati.

"Šta je sad ovo," reče starica i pogleda unaokolo, ali je imala slab vid, te joj se od pačeta pričini debela patka koja je odnekud dolutala.

"Kakvog li ulova?" reče, "sad ću imati i paćijih jaja, samo ako ovo nije patak! To moramo provjeriti!"

I tako prihvatiše pače na probu tri sedmice, ali ono ne snese ni jedno jedino jaje. Mačak je bio gospodin u kući, a kokoška gospođa i sve vrijeme govorahu: "Mi i svijet!" jer su umislili da njih dvoje čine polovicu cijelog svijeta, i to onu najbolju. Paćić je smatrao da bi se o tome moglo imati i drugačije mišljenje, ali kokoška to ni da čuje.

"Umiješ li nositi jaja?" upita ga.

"Ne!"

"Pa onda zaveži!"

A mačak reče: "Umiješ li izvijati leđa, presti i varničiti?"

"Ne!"

"Onda čuvaj svoje mišljenje za sebe dok pametni govore!"

I paćić sjede u ćošak i rastuži se. Tad se sjeti svježeg zraka i sunčevog

sjaja. Obuze ga neka čudna želja da plovi po vodi i na kraju ne mogaše odoljeti, te sve ispriča kokoški.

”Šta je s tobom?” upita ga, ”nemaš šta raditi, pa ti zato na pamet padaju gluposti! Deder ti nosi jaja ili predi, pa će te to proći.”

”Ali ploviti po vodi je prava milina!” reče pače, ”kako je divno kad ti se voda sklopi iznad glave i kad zagnjuriš do dna!”

”Jest, prava milina!” reče kokoška, ”ti mora da si poludio! De upitaj mačka, on je najpametniji od svih koje znam, da li on voli ploviti po vodi ili gnjuriti! O sebi i da ne govorim. Upitaj našu gospodaricu, staricu od koje nema pametnije na svijetu! Zar misliš da bi ona htjela ploviti po vodi i da joj se još voda sklapa iznad glave!”

”Vi mene ne shvatate!” reče pačić.

”Dobro, ako te mi ne shvatamo, ko će te onda shvatiti! Od mačka i starice vala nisi pametniji, a mene i da ne spominjemo! Ne budali dijete i zahvali se svom stvoritelju za sve dobro što ti je u životu učinio! Zar nisi došao u toplu sobu i zar nemaš društvo od kojeg možeš nešto naučiti! Ali ti si blebetalo i družiti se s tobom nije nimalo zabavno! Meni možeš vjerovati, ja ti želim dobro, pa ti zato smijem reći i ono što je neprijatno, jer po tome se poznaju prijatelji! Gledaj ti samo da nosiš jaja i naučiš prestu ili varničiti!”

”Mislim da ću ipak krenuti u bijeli svijet!” reče pačić.

”Dobro, samo ti idi!” reče kokoška.

I pačić ode. Plovio je po vodi i gnjurio, ali sve su ga životinje zapostavljale zbog njegove ružnoće.

Stigla jesen, lišće u šumi požutjelo i potamnijelo, vjetar ga je kovitlao i ono plesalo naokolo, a gore u zraku bilo je hladno. Oblaci su visili otežali od grada i snježnih pahulja, a na ogradi je sjedio gavran i sav

promrzao graktao: "Gra! Gra!" Prosto da se slediš pri samoj pomisli na to. Jadnom pačiću je zaista bilo loše.

Jedne večeri, dok je sunce blaženo zalazilo, iz grmlja se pojavi čitavo jato divnih velikih ptica. Tako lijepe ptice pačić u životu nije vidio: blještavo bijele sa dugim vitkim vratovima. Bili su to labudovi. Puštali su neke čudnovate zvuke, širili svoja krasna duga krila i letjeli iz hladnih krajeva u toplije zemlje, do nezaleđenih jezera. Vinuše se visoko u nebo, a ružno pače obuže čudesan osjećaj, pa se zavrtje po vodi kao točak, ispruži vrat uvis prema njima i ispusti tako jak i čudan krik, da se i samo uplaši. O, nikad neće moći zaboraviti te divne ptice, te sretne ptice, i čim nestadoše iz vida zaroni sasvim do dna, a kad izroni bješe kao izvan sebe. Kako se zovu te ptice i kuda su odletjele – pačić nije znao, ali ipak ih je volio, kako još nikog u životu volio nije. I nije im nimalo zavidio jer mu ni na kraj pameti ne bi palo da za sebe poželi takvu ljepotu. Bio bi sretan kad bi ga bar patke trpjele među njima – njega, jadnog ružnog stvora!

Zima je bila tako hladna da je pačić morao ploviti okolo po vodi da se ne bi zamrzla, a vodeni krug u kome je plivao bivao je svake noći sve uži i uži. Ledena kora je sva škripala od mraza. Pačić je sve vrijeme morao raditi nogama da se sva voda ne zaledi i na kraju se tako umori da leže nepomično i zamrznu se u ledu.

Rano ujutro naiđe neki seljak, ugleda ga, priđe i razbi led svojom drvenom klompom i ponese ga kući svojoj ženi. Tu pačić oživi.

Djeca su se htjela igrati s njim, a pačić pomisli da će mu učiniti nažao, te se od straha zaleti i upade pravo u zdjelu s mlijekom, mlijeko se proli, a žena vrisnu i podiže ruke uvis. Pačić odletje u kačicu s maslacem, onda upade u naćve sa brašnom, pa opet poleti

uvis. Kako je samo izgledao! Žena je vrištala i mlatarala mašicama za njim, a djeca su se utrkivala ko će pačića uhvatiti, smijala se i vrištala! Sva sreća što su vrata stajala otvorena, te pačić pobježe u grmlje, u snijeg koji tek bješe pao. Tu je ostao ležati kao u zimskom snu.

No, bilo bi previše tužno pričati o svim mukama i jadima koje je prepatio tokom teške zime. – Ležao je u bari, u trsci, kada je sunce opet ogrijalo. Ševe su zapjevale – došlo je divno proljeće.

Odjednom zamahnu krilima, a ona zašumješe jače nego ikada ranije i ponesoše ga snažno uvis. Za tren oka se nađe u velikom vrtu u kojem su beharale jabuke i jorgovan mirisao sa dugih zelenih grana, koje su se nadvijale nad krivudavim kanalima. O, kako tu bješe divno, kakva proljetna svježina! I baš tu ispred njega, iz gustog rastinja, pojavise se tri divna bijela labuda. Šušтали su perjem i lagano plovili po vodi. Pačić je poznao ta predivna stvorenja i obuze ga čudan osjećaj tuge.

”Odletjeću k njima, tim kraljevskim pticama! One će me ubiti, zato što se ja, koji sam ovako ružan, usuđujem prići im! Ali svejedno mi je! Bolje da me one ubiju, nego da me čerupaju patke, ključaju kokoške, da me nogom udara djevojka koja čuva živinu i da zimi muku mučim!” – pa sleti na vodu i zaplovi prema prekrasnim labudovima. Ovi ga ugledaše i šušajući perjem krenuše ka njemu. ”Samo me ubijte!” reče jadno stvorenje i sagnu glavu prema vodenoj površini iščekujući smrt – ali šta to ugleda u bistroj vodi! Ispod sebe vidje svoju sopstvenu sliku, ali to više nije bila ona nezgrapna, crnosiva ptica, ružna i gadna, već on – labud.

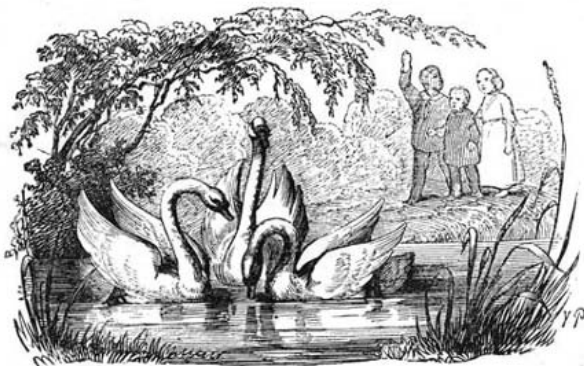
Ništa ne mari ako se neko rodi u pačijem dvorištu ukoliko je postao iz labudovog jajeta!

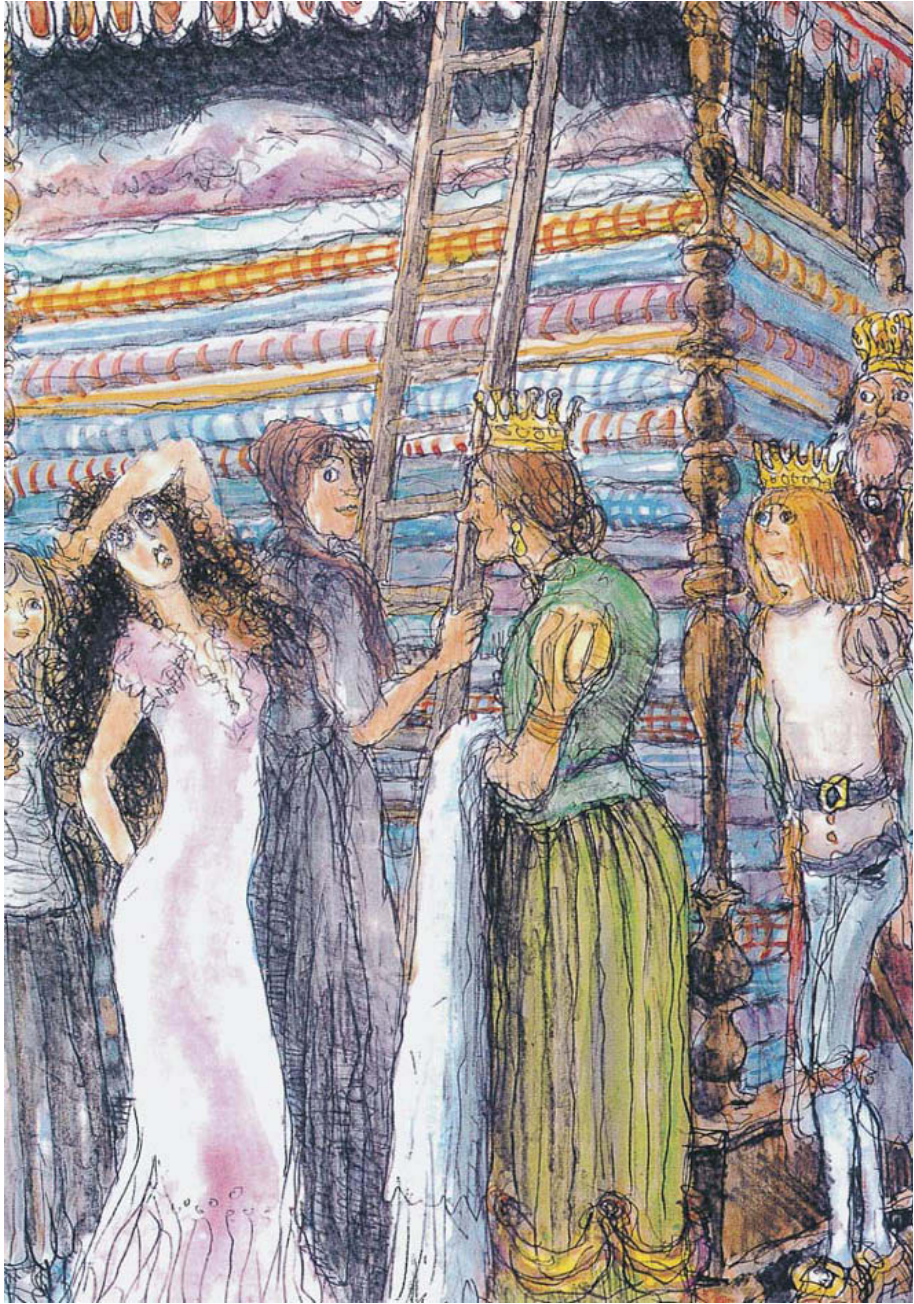
Osjećao se presretan poslije svih nevolja i muka koje je prošao. Tek sada je znao cijeniti svoju sreću, svu ljepotu koju je upoznao. – A veliki labudovi ploviše oko njega i milovaše ga kljunom.

U vrt dođoše dječica, baciše hljeba i zrnevlja u vodu, a najmanje dijete povika:

”Vidi novog!” a ostala djeca kliknuše oduševljeno: ”Jeste, došao je novi!” zapljeskaše rukama i zaigraše u krug. Otrčaše po majku i oca, pa onda zajedno bacaše hljeb i kolače u vodu. I svi rekoše: ”Novi labud je najljepši! Kako je mlad i divan!” a stari labudovi mu se pokloniše.

Tad se on postidje i sakri glavu pod krilo. Ni sâm nije znao šta će od sebe. Bio je presretan, ali ne i gord, jer dobro srce nikada ne biva gordo. Sjeti se kako su ga proganjali i kako su mu se rugali, a sad ih čuje kako govore da je najljepši među najljepšim pticama. Jorgovani poviše svoje grane u vodu do njega. Sunce zasija tako toplo i jarko. On zašušta perjem, podiže vitki vrat uvis i od srca kliknu: ”Ovoliku sreću nisam ni sanjao kad sam bio ružno pače!”

Princeza na zrnu graška

Bio jednom jedan princ. Želio je imati princezu, ali to je morala biti prava princeza. Cijeli svijet je proputovao da je nađe, ali svuda bi se našlo nešto što je smetalo. Princeza je bilo dosta, ali da li su to bile prave princeze, nije mogao sa sigurnošću utvrditi. Uvijek bi našao nešto što nije bilo sasvim u redu. I tako se na kraju vratio kući veoma potišten, jer je žarko želio imati stvarnu princezu.

Jedne večeri dogodi se užasno nevrijeme. Sijevalo je i grmilo, kiša lila kao iz kabla, bilo je strahovito! Tad neko pokuca na gradsku kapiju i stari kralj ode da otvori.

Kad vani, na kapiji, stoji princeza. Ali, Bože, kako je samo izgledala od sve te kiše i opakog nevremena! Voda se slijevala niz njenu kosu i odjeću, ulazila kroz vrhove cipela i izlazila na potpetice, i još reče da je stvarna princeza.

”Dobro, to ćemo još saznati!” pomisli stara kraljica, ali ne reče ništa, već ode u spavaću sobu, skide svu posteljinu i na dno kreveta stavi zrno graška. Zatim uze dvadeset dušeka i položi ih na zrno, a potom na duške naslaga još dvadeset perina od najfinijeg paperja.

Tu je princeza trebala spavati te noći.

Sutradan ujutro upitaše je kako je spavala.

”Oh, strašno loše!” reče princeza. ”Skoro cijelu noć nisam oka sklopila! Bog zna šta je bilo u postelji! Ležala sam na nečemu tako tvrdom, da sam dobila modrice po cijelom tijelu! Strahota jedna!”

Tako se uvjeriše da je ona prava princeza, kad je kroz dvadeset

duška i dvadeset perina od najfinijeg paperja osjetila zrno graška. Tako nježnu kožu nije mogao imati niko drugi sem prave pravcate princeze.

Princ je uze za ženu, jer je sad znao da ima pravu princezu, a zrno graška staviše u muzej, gdje se i dan danas može vidjeti, ako ga neko nije odnio.

Eto, to je prava priča!

Kresivo

Išao vojnik drumom marširajući: je'n, dva! je'n, dva! Na leđima je nosio ranac, a o pasu sablju, jer je bio u ratu, a sad se vraćao svojoj kući. Na drumu naiđe na staru, odvratnu vješticu, donja usna joj je visila niz same grudi. "Dobro večer, vojniče!" reče. "Kako lijepu sablju imaš, i veliki ranac, pravi si vojnik! Evo, sad ćeš dobiti novaca koliko ti drago!"

"Hvala ti, stara vještice!" reče vojnik.

"Vidiš ovo veliko drvo?" reče vještica i pokaza mu drvo pokraj kojeg su stajali. "Iznutra je potpuno šuplje! Popećeš se gore na vrh, a onda ćeš vidjeti rupu kroz koju ćeš se spustiti u dubinu drveta! Oko pasa ću ti zavezati užu s kojim ću te nazad izvući, kad me pozoveš!"

"A šta ću ja dolje u drvetu!" upita vojnik.

"Pokupiti novce!" reče vještica. "Samo znaj, kad budeš sišao na dno drveta, naći ćeš se u velikom hodniku, potpuno osvijetljenom, jer u njemu gori preko stotinu lampi. Onda ćeš ugledati troja vrata – moći ćeš ih otvoriti, ključevi su u bravama. Uđi u prvu sobu i tamo ćeš na sred poda vidjeti veliki kovčeg, a na njemu sjedi pas. Oči su mu velike kao šolje, ali se ti na to ne obaziri! Daću ti ovu moju plavo-kariranu kecelju da je prostreš po podu. Potom hitro priđi, uzmi psa i stavi ga na moju kecelju, otvori kovčeg i uzmi novaca koliko želiš. Novčići su sve sami bakrenjaci, a ako bi radije htio srebrenjake, uđi u susjednu sobu. Tamo sjedi pas s očima velikim kao vodenični točak, ali ti se ni na njega ne obaziri, već ga stavi na moju kecelju i uzmi novaca! A ako

pak hoćeš zlata, i njega možeš dobiti koliko god želiš ponijeti, kad uđeš u treću sobu. Ali pas koji tu sjedi, na kovčegu sa novcem, ima dva oka, svako veliko kao Okrugli toranj u Kopenhagenu. Vjeruj mi, to je pravi pas! Ni na šta se ne obaziri, već ga stavi na moju kecelju i neće ti ništa. Potom iz kovčega uzmi zlata koliko ti drago!”

”To nije tako strašno”, reče vojnik, ”a šta ću ja tebi dati, stara vještice? Mislim da i ti nešto hoćeš!”

”Ne”, reče vještica, ”ne treba mi ni jedan jedini novčić! Donesi mi samo staro kresivo koje je moja baka zaboravila, kad je tamo zadnji put bila!”

”No! Daj mi to uže da ga zavežem oko pasa!” reče vojnik.

”Evo!” reče vještica, ”a evo ti i moja plavo-karirana kecelja.”

I vojnik se pope na drvo, spusti se kroz rupu u deblu i nađe se, kako mu vještica reče, dolje u velikom hodniku u kojem je na stotine lampi gorilo.

Onda otvori prva vrata. Uh! Unutra je sjedio pas s očima velikim kao šolje i buljio u njega.

”Baš si zgodan, momče!” reče vojnik, stavi ga na vještičinu kecelju i uze bakrenjaka koliko mu je u džep moglo stati, zatvori kovčeg, stavi psa nazad i uđe u drugu sobu. A joj! Unutra je sjedio pas s očima velikim kao vodenični točak.

”Ne gledaj puno u mene!” reče vojnik, ”mogle bi te oči zaboljeti!” i stavi psa na vještičinu kecelju, ali kad vidje koliko je srebrenjaka u kovčegu, baci sve bakrenjake koje je imao i napuni džep i ranac sve samim srebrom. Onda uđe u treću sobu. – Joj, kako je tamo bilo grozno! Pas, koji se unutra nalazio, stvarno je imao oba oka velika kao Okrugli toranj, a uz to su se vrtjela u glavi kao točkovi!

”Dobro več!” reče vojnik i uhvati se za kapu jer takvog psa u životu nije vidio, ali pošto ga je malo bolje pogledao pomisli da je bilo dosta, spusti psa na pod i otvori kovčeg. Bože dragi, koliko je tu zlata bilo! Mogao je kupiti cijeli Kopenhagen i licitarske šećerne prasiće, sve kalajne vojnike, bičeve i drvene konjiće na svijetu. Koje su to pare bile! Tad vojnik baci sve srebrenjake kojima je bio napunio džepove i ranac i umjesto njih uze zlato i napuni sve džepove, ranac, kapu i čizme, da je jedva mogao hodati. Sad je bio pun para! Psa stavi na kovčeg, zatvori vrata i povika iz drveta:

”Sad me izvuci gore, stara vještice!”

”A kresivo, jesi li ponio?” upita vještica.

”Stvarno!” reče vojnik, ”to sam načisto zaboravio,” te ode i uze kresivo. Vještica ga izvuče gore i on se opet nađe na drumu, a džepovi, čizme, ranac i kapa bjehu mu puni novca.

”Šta će ti kresivo?” upita vojnik.

”To nije tvoja briga!” odbrusi vještica. ”Dobio si novac! Samo ti meni daj kresivo!”

”Ni trt, ni mrt!” reče vojnik. ”Odmah mi reci šta ćeš s njim ili ću izvući sablju i glavu ti odsjeći!”

”Neću!” reče vještica.

Tad joj vojnik odrubi glavu. Tu joj bi kraj. On zamota sve svoje novce u njenu kecelju, napravi zavežljaj i zabaci ga na leđa, stavi kresivo u džep i ode pravo u grad.

Bio je to divan grad. Vojnik uđe u najljepšu gostionicu, zatraži najbolje sobe i poruči jela koja je volio, jer je sada s tolikim novcem bio bogat.

Sluga, koji mu je trebao čistiti čizme, pomisli kako je zaista čudno

što tako bogat gospodin nosi stare čizme, ali on još nije stigao da kupi nove. Sutradan kupi prikladne čizme i lijepo odijelo. Sad je vojnik postao otmjeni gospodin i ljudi mu ispričaše o svim znamenitostima grada, o njihovom kralju i o tome kakva divna princeza bješe njegova kći.

”Gdje bi se mogla vidjeti?” upita vojnik.

”Nju je nemoguće vidjeti!” rekoše svi, ”ona živi u velikom bakarnom zamku, okruženom brojnim bedemima i kulama! Niko sem kralja ne smije ulaziti kod nje, zato što je predskazano da će se udati za najobičnijeg vojnika, a kralju se to ni malo ne sviđa!”

”Baš bih je volio vidjeti!” pomisli vojnik. Ali to mu niko ne bi dozvolio!

On je sada živio veselim životom, odlazio u pozorište, vozao se po Kraljevom vrtu i davao siromasima puno novca, što bješe lijepo s njegove strane. I sam je iz starih dana znao kako je teško biti bez prebijene pare. – Sad je bio bogat, imao lijepu odjeću i stekao brojne prijatelje koji su mu svi govorili da je divan čovjek i pravi kavaljer, a to mu se veoma dopadalo. Ali, pošto je svaki dan davao novac, a drugog niotkud nije dobijao, ostao je na kraju samo sa dva novčića. Iz lijepih odaja, u kojima je stanovao, morao se preseliti u tijesni sobičak u samom potkrovlju, sâm čistiti svoje čizme i krpiti ih, a od prijatelja mu niko nije dolazio jer se do njega trebalo uspeti uz mnogo stepenica.

Jedne večeri bješe jako mračno, a on ni svijeće nije mogao kupiti, al' se sjeti komadića što je bio u kresivu koje je uzeo iz šupljeg drveta, u koje se uz pomoć vještice spustio. On iznese kresivo i komadić svijeće, ali čim kresnu i iz kremena sinuše iskre, vrata se naglo otvoriše, pojavi se pas s očima velikim kao šolje, onaj isti što ga je vidio dolje ispod drveta, stade pred njega i reče: "Šta zapovijeda moj gospodar?"

"Šta!" reče vojnik, Zabavnog li kresiva! Ovako bih mogao dobiti sve što poželim! Nabavi mi nešto novca, reče psu i *fiju* – nestade psa! *Fiju* – eto ga opet, a u zubima drži veliku kesu punu novca.

Tako vojnik saznade kakva divna stvar bješe kresivo. Kad bi jedanput kresnuo, pojavio bi se pas koji je sjedio na kovčegu s bakrenjacima. Kad bi dva puta kresnuo, pojavio bi se onaj što je imao srebrenjake, a kad bi tri put kresnuo, pojavio bi se onaj što je imao zlato. – Tad se vojnik preseli nazad u lijepe odaje, obuče dobru odjeću, i odmah ga svi prijatelji prepoznadoše i opet ga zavolješe.

Jednog dana pomisli: "Smiješna stvar što ne daju vidjeti princezu!

Biće da je veoma lijepa, svi to kažu. Ali šta joj to vrijedi kad mora čamiti u velikom bakarnom zamku sa brojnim kulama. – Zar je baš nikako ne mogu vidjeti? – Gdje je ono moje kresivo?” Onda kresnu i *fiju* – pojavi se pas s očima velikim kao šolje.

”Istina, ponoć je,” reče vojnik, ”ali ja gorim od želje da vidim princezu, makar samo na jedan tren!”

Pas odmah izađe kroz vrata, a vojnik ne stiže ni okom trepnuti kad ga ponovo ugleda s princezom. Sjedila je na leđima psa i spavala i bila tako lijepa da je svako mogao vidjeti da je to prava princeza. Vojnik nikako nije mogao odoljeti, morao ju je poljubiti, jer je bio pravi vojnik.

Pas otrča natrag s princezom, a kad jutro osvanu, dok se kralj i kraljica posluživaše čajem, princeza ispriča kako je noćas usnila čudan san o psu i vojniku. Jahala je na psu, a vojnik ju je poljubio.

”Nema šta, lijepa priča.” reče kraljica.

Tada odlučiše da jedna od starih dvorkinja slijedeće noći bdije kraj princezine postelje, da vidi da li je to stvarno bio san ili šta bi to već moglo biti.

Vojnika je užasno morila želja da opet vidi lijepu princezu. I te noći dođe pas, uze princezu i potrča što je brže mogao, ali stara dvorkinja obu gumene čizme i potrča istom takvom brzinom za njima. Kad vidje da njih dvoje nestadoše u jednoj velikoj kući pomisli: "Sad znam gdje je" i kredom nacрта veliki krst na kapiji. Potom ode kući da odspava, a i pas se vrati s princezom. Međutim, kad pas ugleda nacrtan krst na kapiji kuće u kojoj je stanovao vojnik, uze i on komad krede pa nacрта krstove na svim kapijama po cijelom gradu. To je bilo mudro učinjeno, jer sad dvorkinja nije mogla pronaći pravu kapiju, kad su na svima njima nacrtani krstovi.

Rano ujutro dođoše kralj, kraljica, stara dvorkinja i svi oficiri da vide gdje je to princeza bila.

"Eno tamo!" reče kralj kad ugleda prvu kapiju s krstom.

"Ne, već onamo, slatki mužiću!" reče kraljica koja je vidjela drugu kapiju s krstom.

"Ali i tamo je jedan, i još jedan!" rekoše svi kad ugledaše krstove na svim kapijama. Tad uvidješe da ne vrijedi tražiti dalje.

Međutim, kraljica je bila vrlo pametna žena koja je umjela i nešto više osim vožnje u kočiji. Ona uze svoje velike zlatne makaze i izreza veliki komad svile na komadiće i od njih saši krasnu vrećicu. Napuni je sitnim zrnavljem heljde, priveza je princezi na leđa, pa kad to završi izreza rupicu na vrećici, kako bi se zrnavlje iz nje prosipalo cijelim putem kojim će princeza proći.

Te noći opet dođe pas, uze princezu na leđa i otrča s njom vojniku, koji ju je toliko volio, da je želio da bude princ, kako bi je uzeo za ženu.

Pas uopće nije osjetio kako se zrnavlje prosipa, sve od zamka do

vojnikovog prozora u koji, trčeći uza zid, uskoči s princezom na leđima.

Ujutro su kralj i kraljica dobro vidjeli gdje im je kćerka bila, tu vojnika uhvatiše i baciše ga u tamnicu.

I tako se on nađe u tamnici. Uh, kako je mračno i turobno, a onda mu rekoše: "Sutra će te objesiti." To mu nije zvučalo nimalo smiješno, a svoje kresivo bješe kod kuće u gostionici zaboravio. Ujutro je kroz željezne rešetke na prozorčiću vidio kako narod hrli iz grada da gleda njegovo vješanje. Čuo je bubnjeve i vidio vojnike kako marširaju. Svi su ljudi jurili. Tu je bio i obućarski šegrt sa kožnom keceljom i papučama na nogama, jurio je takvim galopom da mu jedna papuča odleti i to pravo u zid iza kojeg je vojnik sjedio i gledao kroz željezne rešetke.

"Hej ti, obućarski šegrtu! Ne žuri tako!" reče mu vojnik. "Ničega nema dok ja ne dođem! Nego, bi li otrčao do gostionice u kojoj sam stanovao i donio mi moje kresivo? Daću ti četiri novčića, samo pojuri koliko te noge nose!" Šegrt je jedva čekao da zaradi četiri novčića i odjuri kao strijela po kresivo, dade ga vojniku i – evo, sad ćemo čuti šta je dalje bilo!

Izvan grada bila su sagrađena visoka vješala, a okolo su stajali vojnici i na stotine hiljada ljudi. Kralj i kraljica su sjedili na krasnom tronu, odmah naspram sudije i cijelog savjeta.

Vojnik je već stajao gore na ljestvama, ali kad htjedoše da mu stave uže oko vrata, on reče da se grijешniku prije izvršenja kazne uvijek dopuštalo ispunjenje neke nedužne želje. Baš je poželio ispušiti lulu duvana, a to bi mu bila i posljednja lula na ovome svijetu.

Kralj mu to ne htjede odbiti i vojnik izvadi svoje kresivo i kresnu,

jedan, dva, tri! – sva tri psa se stvoriše: onaj s očima velikim kao šolje, onaj s očima kao vodenični točak i onaj što je imao oči velike kao Okrugli toranj u Kopenhagenu.

”Sad pomozite da me ne objese!” reče vojnik. Psi se baciše na sudije i cijeli savjet. Jednog uhvatiše za noge, a drugog za nos i baciše ih nekoliko hvati uvis, tako da se prosto razbiše na komade kad padoše na zemlju.

”Nećeš mene!” reče kralj, ali najveći pas zgrabi i njega i kraljicu, pa i njih baci za svima ostalim. Tad se vojnici uplašiše i sav narod povika: ”Mili vojniče, budi naš kralj i uzmi prelijepu princezu!”

Onda staviše vojnika u kraljevu kočiju, a sva tri psa zaplesaše ispred kočije i povikaše: ”Hura!” Dječaci počеше zviždati u prste, a vojnici se postrojiše u počasni pozdrav. Princeza izade iz bakarnog zamka i postade kraljica, što joj se veoma dopadalo. Svadba je trajala osam dana, a za stolom su sjedeli i psi, svi širom razrogačenih očiju.

Slavuj

U Kini je, kao što sigurno znaš, car Kinez i svi ljudi oko njega su Kinezi. Bilo je to prije mnogo godina, ali upravo zato vrijedi čuti ovu priču prije nego što padne u zaborav. Carev dvorac je bio najraskošniji na svijetu, sav od najfinijeg porculana, veoma skupocjenog, ali i veoma krhkog i osjetljivog na dodir i zato se na njega uvijek moralo dobro paziti. U vrtu je raslo najneobičnije cvijeće, a uz najdivnije cvjetove bili su privezani srebrni zvončići koji su zvonili, kako niko ne bi prošao a da ih ne primijeti. Da, sve je u carevom vrtu bilo veoma osmišljeno, a vrt se prostirao tako daleko da ni sam vrtlar nije znao gdje mu je kraj. Ako bi produžio dalje, stigao bi u najljepšu šumu sa visokim drvećem i dubokim jezerima. Šuma se spuštala sve do mora koje je bilo plavo i duboko. Veliki brodovi su uplovljavali ispod samih grana, a tu u granju živio je slavuj koji je pjevao tako božanstveno da se čak i siromašni ribar, kad bi noću izlazio da izvuče ribarske mreže i čuo slavuja, zaustavljao i mirno slušao iako je imao pune ruke posla. "Gospode Bože, kakva ljepota!" rekao bi, ali onda bi se morao baviti svojim poslom i na pticu bi zaboravio. Ipak i slijedeće noći kad bi slavuj zapjevao, a ribar došao i slušao ga, rekao bi isto: "Gospode Bože, kakva ljepota!"

U carev grad dolazili su putnici iz svih krajeva svijeta i divili se gradu i dvorcu i vrtu, ali kada bi čuli slavuja, svi bi rekli: "Slavuj je ipak najbolji!"

I kada bi se vratili kući pričali bi o svemu tome. Učeni ljudi su

pisali brojne knjige o gradu, o dvorcu i vrtu, a slavuja ni u jednoj nisu zaboravljali – njega su posebno isticali. Pjesnici su pisali najljepše pjesme, sve redom o slavuju iz šume kraj dubokog mora.

Knjige su se prenosile širom svijeta i neke od njih su jednog dana stigle i do cara. Car je sjedio na svojoj zlatnoj stolici i čitao, čitao i svako malo klimnuo glavom jer mu je bilo drago čuti raskošne opise grada, dvorca i vrta. "Ali slavuj je ipak od svega najbolji!" pisalo je.

"Šta!" reče kralj, "slavuj! Ne znam ni da postoji! Zar ima takve ptice u mom carstvu, i to u mom vlastitom vrtu? Nikad čuo! Zar da se o takvom nečemu sazna iz knjiga!"

Onda pozva glavnog dvorjanina koji je bio tako otmjen da je, ako

bi mu se neko nižeg ranga od njegovog usudio obratiti ili upitati za nešto, samo odgovarao sa ničim drugim nego "P!" a to ne znači ništa.

"Priča se da ovdje ima neka veoma neobična ptica koja se zove slavuj!" reče car, "kažu da je ona od svega najbolja u mom velikom carstvu! Zašto mi o tome nikada ništa nije rečeno?"

"Nikad prije nisam čuo da su je spomenuli!" reče glavni dvorjanin, "nikada nije predstavljena na dvoru!"

"Hoću večeras da dođe ovdje i da mi pjeva!" reče car. "Cijeli svijet zna šta imam a ja ne znam!"

"Nikada prije nisam čuo da su je spomenuli!" reče glavni dvorjanin. "Tražiću je i naći ću je!"

Ali gdje da je nađe? Glavni dvorjanin je trčao gore-dolje po svim stepenicama, kroz dvorane i hodnike, ali niko od onih koje je sreo nije čuo za slavuja, te opet otrča caru i reče da je to što piše u knjigama sigurno izmišljeno. "Vaše carsko veličanstvo ne treba vjerovati u sve što je napisano! To su izmišljotine i nešto što se naziva crna magija!"

"Ali knjigu u kojoj sam o tome pročitao poslao mi je silni car Japana, a to ne može biti neistina. Hoću da čujem slavuja! Mora biti ovdje još večeras! Iskazujem mu najveću carsku milost. A ako ne dođe, narediću da se cijeli dvor izbatina po stomaku, i to poslije večere."

"Cing-pe!" reče glavni dvorjanin i ponovo potrča uz stepenice, niz stepenice, kroz sve dvorane i hodnike. I pola dvora trčase sa njim jer nipošto nisu htjeli da dobiju batine po stomaku. Bila je to potraga za čudnim slavujem za kojeg je cijeli svijet znao, ali na dvoru niko.

Najzad sretoše u kuhinji jednu siromašnu djevojčicu koja im reče:

”O, Bože, slavuj! Znam ga dobro. Kako samo pjeva! Meni je dozvoljeno da svake večeri odnesem ostatke hrane sa stola mojoj jadnoj bolesnoj majci; ona stanuje dolje kraj morske obale; i u povratku kad se umorim, odmaram se u šumi i slušam slavuja kako pjeva! Tad mi se oči ispune suzama, jer mi se čini kao da me moja majka ljubi.”

”Mala kuharice!” reče glavni dvorjanin, ”daću ti stalno namještenje u kuhinji i dozvoliću ti da gledaš cara dok jede, ako nas odvedeš do slavuja, jer je večeras pozvan na dvor!”

Onda svi zajedno krenuše u šumu u kojoj je slavuj obično pjevao. Pola dvora je išlo s njima. Kad su prešli dobar komad puta začu se krava kako muče.

”O!” rekoše dvorjani, ”našli smo ga! Kako čudna snaga u tako malom stvoru! Siguran sam da sam ga i prije čuo!”

”Ne, to krave muču!” reče mala kuharica, ”još smo daleko od njega.”

Tad zakreketaše žabe iz jezerceta.

”Divno!” reče kineski dvorski sveštenik, ”sad ga čujem, kao da zvone crkvena zvonca!”

”Ne, to su žabe!” reče mala kuharica, ”ali mislim da ćemo ga uskoro čuti!”

Tad slavuj zapjeva.

”To je on,” reče djevojčica. ”Čujte! Čujte! Eno ga tamo!” i pokaza na malu sivu pticu gore u granju.

”Je li moguće!” reče glavni dvorjanin, ”takvog ga nikada nisam zamišljao! Kako izgleda jednostavan! Sigurno je izgubio boje kad je ugledao ovoliko otmjenih ljudi oko sebe!”

”Slavujiću!” viknu mala kuharica prilično glasno, ”naš milostivi car je zaželio da mu pjevaš!”

”S najvećim zadovoljstvom!” reče slavuj i zapjeva da ga je bilo milina slušati.

”Kao da su stakleni zvončići!” reče glavni dvorjanin. ”Pogledajte to grlašce, kako se samo upinje! Čudno da ga nikada do sada nisam čuo! Imaće velikog uspjeha na dvoru!”

”Trebam li još jednom pjevati za cara?” upita slavuj koji je mislio da je car tu s njima.

”Moj vrlo slavujiću!” reče glavni dvorjanin, ”imam veliko zadovoljstvo da Vas pozovem na dvorsku zabavu večeras, na kojoj ćete Vi očarati Njegovu carsku milost Vašom šarmantnom pjesmom!”

”Ona najbolje zvuči u zelenilu!” reče slavuj, ali ipak rado pođe jer je čuo da tako car želi.

U dvorcu je sve bilo uglancano. Porculanski zidovi i podovi sjajili su se pod svjetlom hiljada zlatnih lampi. Najdivnije cvijeće, koje je prilično glasno zvonilo, raspoređeno je po hodnicima. Bila je jurnjava i promaja, svi zvončići su istovremeno zvonili i nisi mogao čuti ni riječi.

Na sred velike dvorane, u kojoj je sjedio car, postavljen je zlatni štap na kojem će sjediti slavuj: cijeli dvor se okupio, a maloju kuharici su dozvolili da stoji iza vrata pošto je sada dobila titulu ”prave carske kuharice”. Svi su bili nagizdani i svi su gledali u malu sivu pticu kojoj je car klimao glavom.

Slavuj je pjevao tako divno da su caru pošle suze na oči. Suze mu se zakotrljaše niz obraze, a slavuj tad zapjeva još ljepše, da je svijuu u srce ganuo. Car se razveseli i reče da će slavuju dati njegovu zlatnu

papučicu da je nosi oko vrata. Ali, slavuj se na tome zahvali jer je već bio dovoljno nagrađen.

”Vidio sam suze u carevim očima – za mene je to najveće blago! Suze jednog cara imaju čudesnu moć. I sam Bog zna da sam dovoljno nagrađen!” i ponovo zapjeva svojim umilnim, božanstvenim glasom.

”Ovo je najdražesnija koketerija za koju znam!” rekoše dame oko njega, a onda uzeše vode u usta da zagrgolje kad im se neko obrati. Zamišljale su da su i one slavuji. Uz to su i lakeji i sobarice izjavili da su i oni takođe zadovoljni, što samo od sebe puno govori, jer je njih najteže zadovoljiti. Da, slavuj je uistinu sviju usrećio!

Od sad je slavuj trebao živjeti na dvoru, imati svoj vlastiti kavez, kao i slobodu da izađe u šetnju dva puta danju i jednom noću. Dobio je dvanaest sluga. Svaki od njih je u ruci čvrsto držao po jednu svilenu trakicu zvezanu slavuju za nogu. Takva šetnja nije pričinjavala nikakvo zadovoljstvo.

Cijeli grad je pričao o neobičnoj ptici, a kada bi se dva čovjeka srela, prvi ne bi rekao ništa drugo nego ”Sla-!” a onaj drugi ”vuj!”, a onda bi uzdisali i sasvim razumjeli jedan drugog. Čak je jedanaestoro dućandžijske djece dobilo ime po njemu, a da ni jedno od njih nije imalo pojma o pjevanju.

Jednog dana caru stiže veliki paket na kojem je pisalo: Slavuj.

”Evo nam još jedne nove knjige o našoj čuvenoj ptici!” reče car. Ali to nije bila knjiga. U kutiji se nalazilo malo umjetničko djelo – vještački slavuj koji je trebao ličiti na živog slavuj, ali je sav bio ukrašen dijamantima, rubinima i safirima. Čim bi vještačku pticu navili, zapjevala bi neku od pjesama koje je pravi slavuj pjevao, a rep joj se pri tom kretao gore-dolje i sav se blistao od srebra i zlata. Oko

vrata mu je visila trakica, a na njoj je pisalo: "Slavuj japanskog cara je siromašan naspram slavuja kineskog cara."

"Divno!" rekoše svi, a onaj što je donio vještačku pticu odmah dobi titulu "carskog veledonosioca slavuja".

"Neka sad zajedno pjevaju! Kakav će to biti duet!"

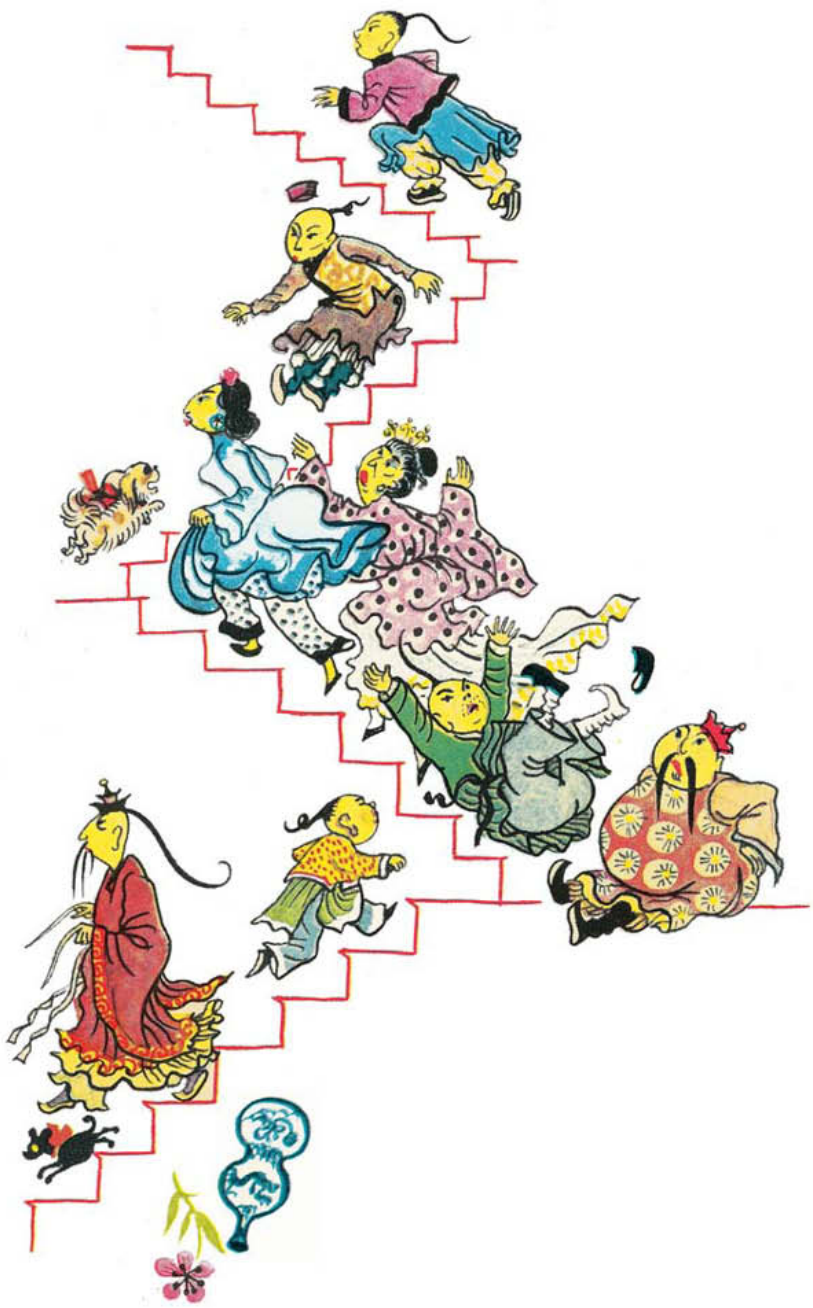
I morali su pjevati zajedno, ali nije išlo kako treba jer je pravi slavuj pjevao na svoj način, a vještački kako je navijen. "Vještačka ptica ne griješi," reče dvorski muzičar, "ona odlično drži takt, kao da je iz moje škole!" Onda je trebalo da vještačka ptica pjeva sama. Pričinjavala je isto onoliko radosti kao i prava ptica, a uz to je bilo divota gledati je: blistala je kao narukvica ili broš.

Trideset i tri puta je otpjevala jednu te istu pjesmu, a nije se umorila. Narod ju je želio čuti još jednom ispočetka, ali car je mislio da je sad red da živi slavuj malo pjeva – ali, gdje je? Niko nije ni primijetio da je odletio kroz otvoreni prozor, daleko u svoje zelene šume.

"Šta ovo treba da znači!" reče car, a svi dvorjani grdiše slavuja i mišljaše kako je on najnezahvalnije stvorenje na svijetu. Ipak, ostala nam je najbolja ptica, rekoše, a onda je vještačka ptica opet morala pjevati, istu pjesmu po trideset četvrti put, ali još je nisu sasvim naučili. Još uvijek je nisu svu mogli zapamtiti, jer je zaista bila teška. Dvorski muzičar je neizmjereno hvalio vještačku pticu, čak je tvrdio da je bolja od pravog slavuja, ne samo što se tiče odjeće i brojnih prekrasnih dijamana, već i iznutra.

"Jer vidite, moja gospodo, care prije svih, kod pravog slavuja se nikad ne zna šta će uraditi, a kod vještačke ptice sve je unaprijed određeno. Biće tako i nikako drugačije! To se može provjeriti, ako je

otvorimo i izbliza pogledamo ljudski izum, kako valjići leže, na koji način se okreću i kako jedan drugog prate!”

”I ja upravo tako mislim”, rekoše svi redom, a dvorski muzičar dobi dozvolu da naredne nedjelje pticu predstavi narodu. Car reče da je svi trebaju čuti kako pjeva, i čuše je i bjehu tako oduševljeni, kao da su se opili čajem, a to je baš po kineskom običaju. Svi rekoše ”O!” i podigoše uvis prst, onaj što ga ližemo, a zovemo kaži-prst, i onda samo klimahu glavom. Međutim, siromašni ribari, koji su od ranije čuli pravog slavuja, rekoše: ”Zvuči prilično lijepo, a i liči, ali nešto nedostaje, samo ne znamo šta!”

Pravog slavuja prognaše iz zemlje i carstva.

Vještačka ptica dobi svoje mjesto na svilenom jastuku kraj careve postelje, a sve poklone koje je dobila, zlato i drago kamenje, poredaše oko nje. I po zvanju je unaprijediše u ”Vrhovnog carskog pjevača na noćnom ormariću”, po rangu broj jedan s lijeve strane, jer je car tu stranu računao kao najotmjeniju pošto se na njoj nalazi srce, a srce je i u cara s lijeve strane. Dvorski muzičar je napisao dvadeset pet tomova o vještačkoj ptici. Knjige su bile veoma poučne i veoma duge, pisane najtežim kineskim riječima. Svi su pričali kako su ih pročitali i razumjeli, da ne bi ispali glupi i da ne bi dobili batine po stomaku.

I tako prođe cijela jedna godina. Car, dvor i svi Kinezi znali su na pamet svaki i najmanji cvrkut vještačke ptice i upravo zbog toga im se najviše dopadala: i oni su zajedno sa njom mogli pjevati, što su i činili. Dječurlija je na ulici pjevala ”ci-ci-ci! kluk-kluk-kluk!”, a i sam car je pjevaol! – Zaista je bilo divno!

Ali jedne večeri, dok je vještačka ptica pjevala najbolje što je umjela,

a car ležao na postelji i slušao, iz ptice se začu "kvrc!". Nešto puče: "svrrrrrr!" i svi točkići se zavrtješe na prazno. Muzika stade.

Car odmah skoči iz postelje i pozva svog ličnog ljekara. Ali šta je taj mogao pomoći? Onda poslaše po saj džiju koji nakon mnoge priče i brojnih pregleda kako-tako popravi pticu, ali upozori da je treba štediti, jer su joj osovine istrošene i nije moguće zamijeniti ih, a da zvuk ostane isti. Bilo je to veliko razočarenje! Samo jedan put godišnje usuđivali su se naviti vještačku pticu, a i to je bilo naporno. Ali, zato bi dvorski muzičar održao kratak govor s puno teških riječi i rekao da je sve dobro kao i prije, pa i bi sve dobro kao i prije.

Tako je prošlo pet godina, a onda cijelom zemljom zavlada velika tuga, jer je narod ipak volio svog cara, koji se sad razbolio i pričalo se da mu nema života. Novi car je već bio izabran, a ljudi su stajali na ulici i raspirivali se kod glavnog dvorjanina kako je caru.

"P!" uzvratilo bi ovaj i vrtio glavom.

Hladan i blijed, car je ležao u svojoj velikoj raskošnoj postelji. Cijeli dvor je mislio da je mrtav, pa su svi odjurili da pozdrave novog cara. Sobari su istrčali napolje da o tome popričaju, a dvorske služavke se skupile da kafenišu. Sve dvorane i hodnici su zastrti platnom kako se ne bi čulo kad neko hoda, te je svuda vladala tišina, mrtva tišina. Ali car još ne bješe umro. Ukočen i blijed ležao je u raskošnoj postelji sa dugim plišanim zavjesama i teškim zlatnim kićankama. Visoko gore kroz otvoreni prozor sijao je mjesec. Mjesečina je obasjavala cara i vještačku pticu.

Jadni car je jedva disao, kao da mu se nešto navalilo na grudi. On otvori oči i vidje da mu na grudima sjedi smrt s njegovom zlatnom krunom na glavi. U jednoj ruci držiš carevu zlatnu sablju, a u drugoj

njegov prekrasni barjak. Unaokolo iz nabora velikih plišanih zavjesa oko postelje proviriše čudnovate glave, neke užasno odvratne, a neke blaženo mile. Sve su predstavljale careva zla i dobra djela, što sad u njega gledahu dok mu smrt leži na srcu.

”Sjećaš li se ovoga?” šaptaše jedna za drugom. ”Sjećaš li se onoga?” i toliko toga mu ispričaše da mu je znoj izbijao po čelu.

”O tome ništa nisam znao!” reče car. ”Muziku, dajte muziku, veliki kineski bubanj!” povika car, ”da ne čujem šta mi sve govore!”.

No, one su uporno nastavljale dalje, a smrt je, baš kao Kinez, klimala glavom na sve što je izgovoreno.

”Muziku, muziku!” vikao je car. ”Ti, božanstvena zlatna ptičice! Hajde zapjevaj, zapjevaj! Dao sam ti zlata i dragulja, sâm sam ti oko vrata objesio moju zlatnu papučicu, hajde pjevaj, pjevaj!”

Ali ptica je samo nijemo stajala. Nikog nije bilo da je navije, jer bez

toga inače nije mogla pjevati. A smrt je uporno gledala u cara svojim velikim, praznim očnim dupljama. Bilo je tiho, stravično tiho.

Tad se odjednom kraj prozora začu predivna pjesma. Mali živi slavuj pjevaše sa obližnje grane. Čuo je da je car u nevolji, pa je došao da mu pjesmom ulije utjehu i nadu. Što je duže pjevao, utvare su bivale sve bljeđe i bljeđe, a krv sve jače i jače proticala kroz careve slabašne udove. Čak je i sama smrt slušala pjesmu i govorila: "Pjevaj još, slavujiću, pjevaj još!"

"Hoću, samo mi daj tu prekrasnu sablju! Samo mi daj taj dragocjeni barjak! Daj mi carevu krunu!"

I smrt mu za svaku pjesmu dade po jednu dragocjenost i slavuj nastavi pjevati dalje. Pjevao je o tihom groblju gdje rastu bijele ruže, gdje zova miriše i gdje svježju travu zalivaju suze živih. Tad smrt obuze čežnja za svojim vlastitim vrtom i kao hladna, bijela magla odlebdri kroz prozor.

"Hvala, hvala!" reče car. "Ti, nebeska ptičice, dobro te poznajem! Otjerao sam te iz moje zemlje i mog carstva, a ti si ipak svojom pjesmom rastjerala zla priviđenja od moje postelje, otjerala smrt sa mog srca! Kako da te nagradim?"

"Već si me nagradio," reče slavuj, "vidio sam suze u tvojim očima kad sam ti prvi put pjevao, to nikada neću zaboraviti. To su dragulji što su dragi srcu pjevača! – A sad spavaj, da ozdraviš i ojačaš, a ja ću ti pjevati!"

I pjevao je – a car slatko zaspao snom blaženim i blagotvornim.

Sunce ga je obasjavalo kroz prozore kad se probudio ojačao i zdrav. Ni jedan od sluga se još nije vratio, jer su svi mislili da je mrtav. Ali slavuj je još uvijek bio tu i pjevao.

”Ostani zauvijek kod mene!” reče car. ”Pjevaćeš samo onda kada ti hoćeš, a vještačku pticu ću razbiti u paramparčad.”

”Nemoj!” reče slavuj. ”Učinila je najbolje što je mogla! Zadrži je zauvijek! Ja ne mogu svijati gnijezdo i živjeti u dvorcu, ali dopusti mi da dođem kad sâm to poželim. Uvečer ću sjesti na granu kraj prozora i tebi pjevati, da budeš radostan, ali i zamišljen! Pjevaću o sretnima, ali i onima koji pate. Pjevaću o zlu i dobru što od tebe kriju! Mala ptica pjevačica leti svuda, doleti do siromašnog ribara, na seljakov krov, do svih onih koji su daleko od tebe i tvog dvora! Više volim tvoje srce nego tvoju krunu, iako oko krune ima nečeg svetog! – Doći ću, pjevaću ti! – Ali jednu stvar mi moraš obećati!”

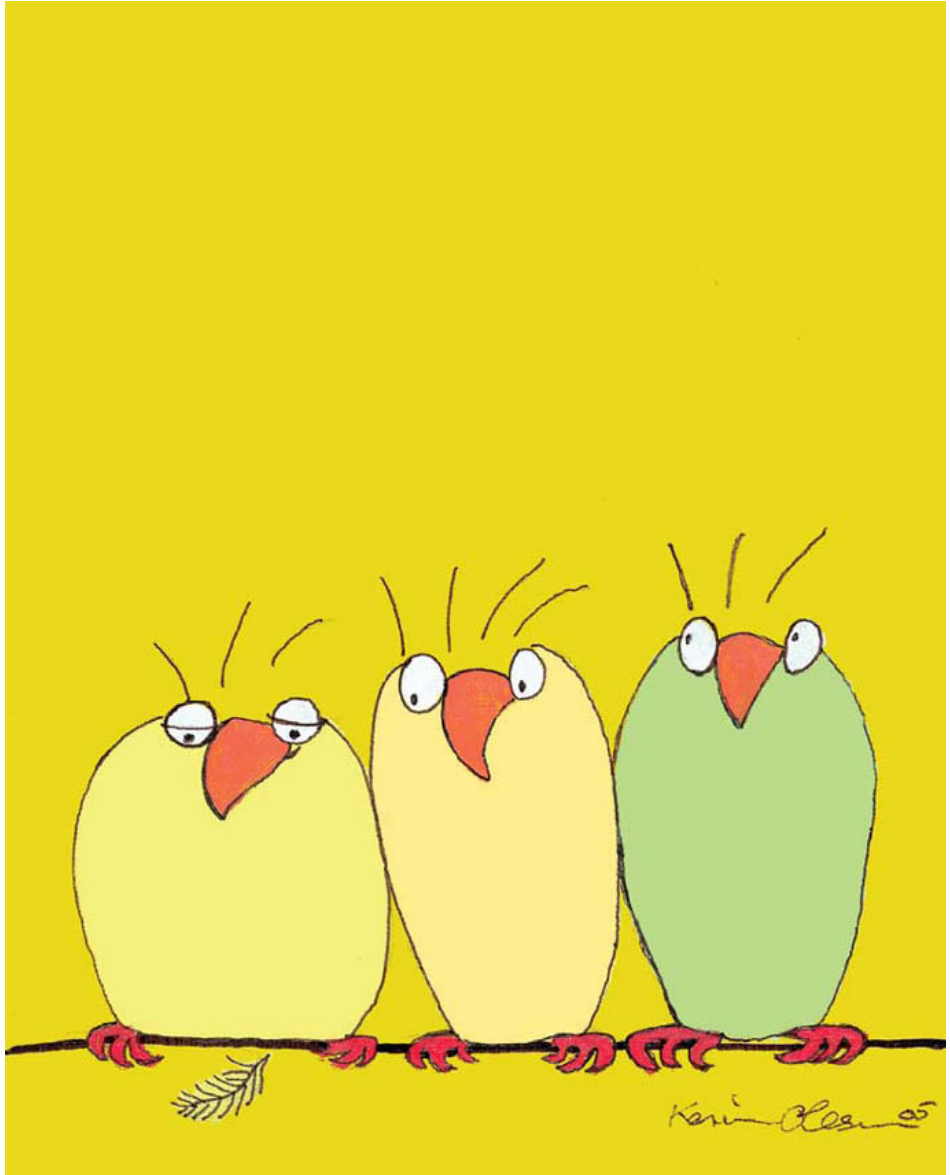
”Sve!” odgovori car, stojeći u svojoj carskoj odori, koju je sâm obukao, i držeći sablju od zlata tešku, uz srce prislonjenu.

”Samo jedno te molim! Ne reci nikome da imaš ptičicu koja ti o svemu govori. Tako će sve biti još bolje!”

I tad slavuj odleti.

Sluge udoše da vide svog mrtvog cara. – Zapanjeni zastadoše, a car prozbori: ”Dobro jutro!”

To je živa istina!

”Strašan slučaj!” reče jedna kokoška, i to na onom kraju sela gdje se ovaj slučaj nije desio. ”Strašan slučaj u kokošinjcu! Noćas se ne usuđujem sama spavati. Dobro je što nas je ovoliko mnogo skupa na leglu!” – I onda ispriča ono od čega se drugim kokoškama perje nakostriješi, a pijevcu se opusti krijesta. To je živa istina!

No, počnimo od početka, a on se zbio u kokošinjcu na drugom kraju sela. Sunce je zalazilo, a kokoške uzlijetale na leglo. Jedna od njih, kraktonoga bjeloperka, koja je redovno nosila jaja i kao kokoška u svakom pogledu bila cijenjena, kad dođe na leglo, poče kljunom dotjerivati perje i tad joj otpade jedno perce.

”Eno ga ode!” reče, ”što se više čupkam, čini mi se, sve sam ljepša!” To reče u šali jer je bila veselog duha, a inače, kako rekosmo, među kokoškama vrlo poštovana. I potom zaspala.

Okolo bješe mrak. Kokoške su sjedile jedna do druge, a ona što je sjedila odmah do nje, nije spavala. Što je čula – nije čula, a tako to i treba na ovom svijetu, da bi se moglo u miru živjeti, ali ipak ne odoli da drugoj komšinici ne kaže: ”Ču li ti šta je ovdje rečeno? Neću nikoga spomenuti, al’ ima jedna kokoška koja će se počupati da bi ljepše izgledala! Da sam pijevac, ja bih je prezirala!”

Odmah tu, iznad kokoški, sjedila je sova sa mužem sovuljagom i njihovom djecom sovčićima. U ovoj porodici su svi imali oštar sluh i čuše svaku riječ koju komšinica kokoška izgovori, pa zakolutaše očima, a sova zamahnu krilima: ”Ništa ne slušajte! A sigurno ste čuli

šta je rečeno. Čula sam svojim rođenim ušima, a mnogo šta se naslušaj dok ti uši ne otpadnu! Ima jedna među kokoškama, koja je do te mjere zaboravila šta jednoj kokoški priliči, da sjedi i čupa sve perje sa sebe i još dozvoljava pijevcu da to gleda!”

”*Prenez garde aux enfants!* (Prene gard o’zanfan!)” reče sovuljaga, ”pazi šta pričaš pred djecom!”

”Ipak ću ispričati komšinici preko puta! Ona je vrlo uvažena sova u našoj okolini!” reče sova i odleti.

”Hu-hu! Uhu-hu!” zahučaje obadvije i to pravo prema golubovima u komšijinom golubarniku, preko puta njih. ”Jeste l’ čuli! Jeste l’ čuli! Uhuhu! Jedna je kokoška sve perje sa sebe počupala ne bi li se pijevcu dopala! Umrijeće od studeni, ako već i nije, uhuhu!”

”Gdje? Gdje?” guknuše golubovi.

”U dvorištu preko puta! Čini mi se kao da sam svojim očima vidjela! Skoro da je nepristojno za pričanje! Ali to je živa istina!”

”Vjerujemo, vjerujemo u svaku kazanu riječ!” rekoše golubovi i zagugutaše prema kokošinju: ”Ima jedna kokoška, a neki pak kažu da su dvije, što su sa sebe sve perje počupale da ne bi izgledale kao ostale i da bi tako privukle pijevčevu pažnju. Opasna je to igra, jer od toga se može prehladiti i umrijeti od groznice, a i umrle su obadvije!”

”Budite se! Budite se!” zakukurika pijevac i odleti na tarabu. Oči su mu još bile pune krmeljina, ali je ipak kukurikao: ”Tri su kokoške umrle od nesretne ljubavi prema jednom pijevcu! Sve perje su sa sebe počupale! Stravična priča, neću je zadržati za sebe, nek’ ide dalje!”

”Nek’ ide dalje!” zapištaše slijepi miševi, a kokoške zakokodakaše i pijevci zakukurikaše: ”Nek’ ide dalje! Nek’ ide dalje!” i priča je išla od

kokošinjca do kokošinjca, da bi na kraju stigla nazad na isto mjesto sa kojeg je, u stvari, i krenula.

”Ima pet kokoški,” pričalo se, ”koje su počupale sve perje sa sebe da bi se vidjelo koja je od njih najviše smršala zbog nesretne ljubavi prema pijevcu, a onda su jedna drugu do krvi isključale i mrtve pale, na sramotu i ruglo svoje porodice, a na veliku gazdinu štetu!”

Kokoška, kojoj je jedno perce samo od sebe otpalo, naravno ne prepoznade svoj sopstveni slučaj, a pošto bješe ugledna kokoška, reče: ”Prezirem te kokoške! Ali, takve sorte ima mnogo! Te stvari ne treba prešutjeti i ja ću s moje strane učiniti sve da se ovaj slučaj objavi u novinama, da cijela zemlja sazna za njih. Te su kokoške to zaslužile, a i njihove familije skupa s njima!”

I izašlo u novinama i odštopalo se i to je živa istina: jedno perce se itekako može pretvoriti u pet kokoški!

ISBN 87-723-584-8